

Siber Flört İstismarı, Beden İmgesi ve Benlik Saygısı Arasındaki İlişki

The Relationship between Cyber Dating Abuse, Body Image and Self Esteem

Ayşegül Bakır , Melek Kalkan

Öz. Bu araştırmada, siber flört istismarının beden imgesi ve benlik saygısıyla ilişkisi incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini, yaş ortalaması erkeklerde 22.82 ve kadınlarda 22.94 olan 458 kişidir. Araştırma verilerinin toplanmasında Siber Flört İstismarı Ölçeği, Çok Yönlü Beden-Self İlişkileri Ölçeği ve Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, siber flört istismarının doğrudan saldırganlığa maruz kalma alt boyutu ile beden imgesinin fiziksel yeterlilik yönelimi alt boyutu arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Siber flört istismarı ile beden imgesinin diğer boyutları arasında anlamlı ilişki olmadığı saptanmıştır. Ayrıca, siber flört istismarının doğrudan saldırganlık uygulama, doğrudan saldırganlığa maruz kalma, izleme ve kontrol uygulama, izleme ve kontrole maruz kalma alt boyutları ile benlik saygısı arasında negatif yönlü anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında, siber flört istismarı uygulamanın ve siber flört istismarına maruz kalmanın, cinsiyete, romantik ilişki durumuna, internette geçirilen süreye göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür. Araştırma bulguları alanyazın çerçevesinde tartışılmış, elde edilen sonuçlara göre araştırmacılara ve psikolojik danışmanlara önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler. flört şiddeti, siber flört istismarı, romantik ilişki, beden imgesi, benlik saygısı

Abstract. In this study, the relationship of cyber dating abuse with body image and self-esteem was examined. The sample of the study is consisted of 458 people with a mean age of 22.82 in men and 22.94 in women. Cyber Dating Abuse Questionnaire, Multidimensional Body-Self Relationship Scale and Rosenberg Self-Esteem Scale were used to collect data. According to the findings, a significant positive relationship was found between the direct aggression victimization and the physical competence orientation. There was no significant relationship between cyber dating abuse and other dimensions of body image. In addition, it was found that there was a negative relationship between direct aggression victimization, direct aggression perpetration, monitoring/control victimization, monitoring/control perpetration and self-esteem. In addition, it was found that cyber dating abuse was differ significantly according to gender, romantic relationship status, and time spent on the internet. The findings of the research were discussed within the framework of the literature and recommendations were made to the researchers and psychological counselors according to the results obtained.

Keywords. dating violence, cyber dating abuse, romantic relationship, body image, self esteem

Arş.Gör.Ayşegül Bakır
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Rize, Türkiye
e-mail: aysegul.bakir@erdogan.edu.tr

Prof.Dr.Melek Kalkan
Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Samsun, Türkiye
e-mail: mkalkan@omu.edu.tr

Geliş/Received: 08.07.2019/July, 08, 2019
Düzeltilme/Revision: 10.09.2019/ September, 10, 2019
Kabul/Accepted: 30.12.2019/ December, 30, 2019

Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği
Turkish Psychological Counseling and Guidance Association

Flört, genellikle ergenlik dönemindeki ve yirmili yaşların başlarındaki romantik ilişkiye işaret etmektedir (Skipper ve Nass, 1966). Lise yıllarının sonlarında gelişen ve yetişkinlerin romantik ilişkilerine benzeyen güçlü bağlara sahip flört ilişkisi, önceki dönemlerdeki romantik ilişkilere göre daha kararlı ve dayanıklıdır; genellikle bir yıl ve üzerinde sürmektedir (Santrock, 2017).

Flört, bireyin benlik saygısını yükseltme, yalnızlığı azaltma ve iyi zaman geçirmesine katkı sunmakla birlikte, çiftler arasındaki ilişki, çatışmalı durumları da içinde barındırabilmektedir. Bu çatışmalı durumlar kimi zaman şiddet boyutlarına varabilmektedir. Flört şiddet ve istismarı, evlilik öncesi ilişkilerde iyi oluşun partner tarafından olumsuz yönde etkilenmesini ifade etmektedir. İyi oluşun olumsuz etkilenmesi fiziksel olabileceği gibi, cinsel ve psikolojik de olabilmektedir. Fiziksel flört şiddeti, başka birine acı çekirme veya yaralama niyetiyle gerçekleştirilen fiziksel kuvvet ve/veya kısıtlamanın kullanımı ya da bunların yapılabileceğine dair tehdidi anlamına gelmekteyken (Sugarman ve Hotaling, 1989); psikolojik flört şiddeti, partneri tehdit etmek, alay etmek, utandırmak ya da partneri arkadaşlarından ve ailesinden uzak tutmak gibi davranışlarla kendisini değersiz hissettirmek anlamına gelmektedir. Cinsel şiddet ise, DSM (Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal El Kitabı) 5’de, son bir yıl içinde, birlikte olduğu kişiyi, eylem tamamlanmış olsun ya da olmasın, kişi istememesine rağmen, güç kullanarak cinsel eylemde bulunmaya zorlama ya da ruhsal baskı altında tutarak cinsel eylemde bulunmak zorunda bırakma şeklinde ifade edilmektedir (Amerikan Psikiyatri Birliği, 2014).

Flört şiddetinin tanımı, fiziksel, cinsel, psikolojik boyutlarının yanında kontrol ve izleme gibi davranışları da içermektedir ve bu kontrol ve izleme davranışlarını gerçekleştirmenin başlıca yolu ise teknoloji (Baker ve Carreno, 2016) ile gerçekleşmektedir. Teknoloji, romantik ilişkide partnerlerin birbirlerini aşağılaması, küçük düşürmesi, göz korkutması, gizlice izlemesi için fırsatlar sunmaktadır (Spitzberg ve Hoobler, 2002). Çünkü teknolojik aletler, insanların birbirlerine her zaman ve her yerde ulaşımını kolaylaştırmaktadır (Katz ve Aakhus, 2002). Bu kolaylaşma, siber zorbalık uygulamanın da kolaylaşmasını beraberinde getirmekte ve bireylerin iyi oluşlarını ve psikolojik rahatsızlık içinde olma durumlarını etkileyebilmektedir (Schneider, O’Donnell, Stueve ve Coulter, 2012). Coleman’a (1997) göre, izlenme davranışına maruz kalan öğrenciler, maruz kalmayan öğrencilere göre daha fazla fiziksel ve psikolojik saldırganlık bildirmektedirler. Flört şiddetinin bir çeşidi olarak tanımlanan siber flört

istismarı (Zweig, Lachman, Yahner ve Dank, 2014), romantik ilişkide partnerlerden birinin, diğerini sosyal medya veya teknoloji (telefon çağruları, e-mail, sms) aracılığıyla kontrol, takip veya rahatsız etmesini ifade eder (Zweig, Dank, Yahner ve Lachman, 2013; Van Ouytsel, Ponnet ve Walrave, 2018). Literatürde flört ilişkisinde deneyimlenen elektronik saldırganlık, dijital flört istismarı, yakın ilişki siber tacizi, siber saldırganlık ve teknoloji destekli ergen flört şiddeti şeklinde farklı biçimlerde kullanılmıştır (Melander, 2010; Bennett, Guran, Ramos ve Margolin, 2011; Schnurr, Mahatmya ve Basche, 2013; Marganski ve Melander, 2018; Stonard, Bowen, Lawrence ve Price, 2014). Birçok çalışmada genel olarak teknolojinin flört şiddetinde aracı olmasını ifade eden kullanımlar yer alsa da literatürde siber flört istismarı kavramı daha sık yer almaktadır. Bunun yanında, hem teknolojinin hem de flört ilişkisinin kötüye kullanımı anlamını içermesi, bu çalışmada 'istismar' ifadesinin tercih edilmesinde etkili olmuştur.

Flört ilişkisinde şiddet ve istismarı deneyimlemek, çok sayıda fiziksel ve psikolojik olumsuz sonuca yol açmaktadır. Araştırmalar fiziksel ve psikolojik flört istismarı davranışlarının gençler için stresli olduğunu ve öfke, incinme ve korku gibi çeşitli negatif duygulara yol açtığını göstermektedir (Henton, Cate, Koval, Lloyd ve Christopher, 1983; Sears, Byers, Whelan ve Saint-Pierre 2006). Flört şiddeti mağduru olan gençlerin, tütün, uyuşturucu ve alkol kullanma olasılıkları, antisosyal davranışlar sergilemeleri, intiharı düşünmeleri, depresyon ve kaygı belirtileri yaşamaları, sağlıksız davranışlar gösterme olasılıkları daha yüksektir (Exner-Cortens, Eckenrode ve Rothman, 2013). Exner-Cortens ve diğerlerinin (2013) çalışmasına göre, mağdur olduktan beş yıl sonra kadınlar, şiddetli episodik alkol tüketimi, depresif belirtiler, intihar düşüncesi, sigara içme ve yetişkin romantik ilişki şiddetine dair mağduriyetlerini bildirmişken, erkek mağdurlar antisosyal davranışların artması, intihar düşüncesi, esrar kullanımı ve yetişkin romantik ilişki şiddeti mağduriyetlerinin arttığını bildirmişlerdir. Aynı zamanda madde kullanımının, flört şiddetinin hem bir sonucu hem de şiddet mağduriyeti ile başa çıkma mekanizması olarak kullanıldığını ifade etmişlerdir. Roberts, Klein ve Fisher da (2003) yakın partner tarafından istismar edilmenin her iki cinsiyet açısından riskli davranışlara ve depresyona, kadınlarda ise yasadışı madde kullanımı, antisosyal davranış ve intihar davranışına yol açtığını saptamışlardır. Bunların yanında, şiddet mağduru olmak travma sonrası stres bozukluğuna da neden olmaktadır (Browne, 1993). Diğer travmatik olaylarda olduğu gibi, romantik ilişkide şiddet mağdurları da travmatik olaylara dair

anımsamalar ve bu olaylara dair anıların bellekten silinmesi, yadsıma ve kaçınma davranışları, kronik anksiyete ve aşırı uyarılmışlık, uykusuzluk, geceleri kabus görme ve dehşet içinde uyanma durumlarından şikayetçidirler (Browne, 1993).

Benlik saygısı, bireylerin romantik ilişkilerini etkileyen bir faktördür ve bireyin kendisi hakkında yaptığı değerlendirmeler ve kendisine verdiği değer ile ilgilidir. Ergenlik döneminin başlaması, gençlerin kendileri hakkında değerlendirmeler yapmaları, yalnızca bedensel değil, motor ve zihinsel yönlerini ve sosyal etkileşim güçlerini de yaşatları ve idealize ettikleri kişilerle karşılaştırma durumunu beraberinde getirir. Gençin kendini bu şekilde bir değerlendirmeye sokması davranışlarının farkında olabilmesinde etkili olmaktadır. Yüksek benlik saygısı, ilişkilerde güven ortamının oluşmasını kolaylaştırmakta ve taraflara özgür bir yaşam alanı bırakmaktadır. Değer verdiği kişinin gözünde kendisinin de değerli olduğunu gözlemleyen, partneri tarafından onaylanan bireyin kendisine saygısı artmaktadır (Cramer, 2003). Campbell'a (1990) göre benlik saygısı düşük bireyler ise kendileri hakkında olumsuz inançlara sahiptirler, eleştiriye duyarlılıkları daha fazladır ve eleştirilmeleri durumunda daha olumsuz duygusal ve davranışsal tepkiler verme eğilimindedirler. Kendilerini koruma isteği içinde oldukları için hata yapma ve reddedilmeye karşı hassastırlar ve aksiliklerden kaçınmaya çalışırlar (aktaran Kağıtçıbaşı ve Cemalcılar, 2014). Yüksek benlik saygısına sahip bireylerin aksine benlik saygısı kararlılığı düşük olan insanlar dışarıdan gelen değerlendirmelere fazla önem vermektedirler ve bu bireyler için olumsuz imgelerini doğrulayan geribildirime inanmak, olumlu imgelerini doğrulayan geribildirime inanmaktan daha kolaydır (Burger, 2016). Murray, Holmes, MacDonald ve Ellsworth'a (1998) göre, düşük benlik saygısına sahip olan bireyler, diğer insanların yanlış ve hatalı davranışlarını daha fazla hatırlarlar veya partnerlerinin kendilerini sevmedikleri düşüncesine sahiptirler (aktaran Kağıtçıbaşı ve Cemalcılar, 2014). Partnerlerinin kendilerini eleştirdiğini ya da reddettiğini düşündükleri için romantik ilişkilerinden memnuniyet duyma oranları da daha düşüktür. Bu kişilerin, değişken ve dengesiz kimlik nitelikleri göstermelerinin yanında, eleştiri ve reddedilmeye olan hassasiyetleri onların yetersizlik duygularını doğrulamaktadır (Rosenthal ve Simeonsson, 1989).

Ergenlik ve genç yetişkinlik döneminde gençler bedenleriyle yakından ilgilenmektedirler. Zamanlarının çoğunu görünüşlerini iyileştirme davranışlarının yanında, çevreden görünüşlerine ilişkin geribildirim almaya

çalışma ile geçirmektedirler. Bunun için kilo vermeye çalışmakta, bedenlerini fiziksel statüde araç olarak görmektedirler (Bektaş, 2016). Bu noktada romantik ilişkilere verilen önem devreye girmektedir. Çünkü gençlerin beden imgelerine atfettikleri değerlerin belirleyici unsurlarından biri fiziksel görünüşün karşı cinsle ilişkilendirilmesidir. Sheets ve Ajmere'e (2005) göre, çiftler birbirlerine kilo alıp vermeleri konusunda yorumlarda bulunabilmektedirler. Kilo alma-verme girişimleri ve bireylerin benlik saygılarının bu yorumlarla ilişkili olmadığı bulgusu elde edilmiştir. Fakat kilo vermeleri talep edilen kadınların daha düşük ilişki doyumu bildirdikleri gözlenmiştir. Çalışmaya göre, kadın ve erkekler için romantik ilişkide kilo farklı şekilde önemlidir ve romantik partnerler bireylerin beden memnuniyetsizliğinde ve kilo endişelerinde birincil kaynaktır.

Fiziksel görünüş, gençlerde kendine güvenin merkezi haline de gelebilmektedir. Fiziksel görünüşe yönelik olumlu algı ile benlik saygısı arasında olumlu bir ilişki olduğu bilinmektedir (Bektaş, 2016). Benlik saygısı düşük olan bireylerin beden saygıları da düşüktür ve bu ikisi birlikte, romantik ilişkinin kalitesi için önemlidir (Befort, Hull-Blanks, Huser ve Sollenberger, 2001). Bedene karşı olumlu hislerin benlik saygısını şekillendirdiği bu durumda, karşı cinsi etkilemenin amaçlandığı flört öncesi dönemin aksine, karşı cinsle beraberlik başladıktan sonraki dönemde beden imgesinin ilişkiyi ne ölçüde şekillendirdiği bilgisi açık değildir. Bedensel görünüşe duyulan güvenin, ilişkide partneri kontrol ve takip etme davranışlarını azalttığı veya bedene karşı duyulan utancın, partneri kaybetme korkusunu artırdığı düşünülebilir. Nitekim, Davison ve McCabe (2006), olumsuz beden imgesi ile romantik ilişki sürecinde zayıf etkileşimlerin güçlü korelasyon gösterdiğini saptamıştır. Kadınlar, romantik ilişkilerinde partnerlerinin onların bedenleri hakkında daha olumsuz düşündükleri algısına sahiptirler (Markey ve Markey, 2006). Beden imgeleri olumsuz olan kadınlar, romantik ilişkilerinde partnerlerine karşı daha fazla kaygılı bağlanma stiline sahiptirler (Cash, Theriault ve Annis, 2004). Bireyin kendi bedenine karşı duyduğu memnuniyetsizlik de hem çevresine, hem de romantik ilişkide partnerine karşı tutumunu etkilemektedir (Olivardia, Pope Jr, Borowiecki ve Cohane, 2004; Ridgway ve Clayton, 2016).

Sosyal medya, romantik ilişkilerde beden imgesiyle ilişkilendirilebilecek olumsuz sonuçlara neden olmaktadır. Özellikle görselliğin ve görünümün ön plana çıktığı Instagram gibi platformlarda bu daha açık gözlenmektedir. Örneğin, Ridgway ve Clayton (2016), beden imgesinin, instagram gönderilerinde artışla ve gönderilerdeki bu artışın da romantik ilişkide yaşanan

problemlerle ilişkili olduğunu tespit etmişlerdir. Teknoloji ve sosyal medya, flört şiddetinin de yeni bir bağlama aktarılmasına neden olmuştur. Bu bağlam, daha rahat kontrol edebilme ve baskı yapabilme açısından psikolojik şiddet uygulamayı artırma olasılığı yüksek bir ortama işaret etmektedir. Bu bağlamın geleneksel iletişim kanalları yoluyla uygulanan şiddetten farkını açıklayabilmek ve aydınlatılabilmek bu açıdan önem kazanmaktadır. Nitekim, ergenlikte yaşanan şiddet, yetişkinlikte yaşanan şiddetin habercisidir (Reitzel-Jaffe ve Wolfe, 2001). Smith, White ve Holland (2003), ergenlikte flört istismarına maruz kalan bireylerin, üniversite yıllarında yeniden maruz kalma risklerinin, ergenlikte şiddet ve istismara maruz kalmayan bireylerden üç kat daha fazla olduğunu bulmuştur. Bu bağlamda kurulacak evliliklerin de bundan etkilenebileceği düşünülmektedir.

Romantik ilişkilerde siber istismar, toplumda sık karşılaşılan bir olgu olmasına rağmen yurtiçi ve yurtdışında yürütülen araştırmalar çoğunlukla yaygınlık ve sıklık tespiti ile sınırlı kalmıştır. Özellikle yurtiçi çalışmalara bakıldığında bu konuda yapılan araştırmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Siber istismarın nedenlerini anlamada bir öncül olarak benlik saygısı ve beden imgesi ile ilişkisini araştırmak bu açıdan önemlidir. Literatürde benlik saygısı düşük olan bireylerin psikolojik, fiziksel, cinsel flört şiddeti türlerini uygulama ve bunlara maruz kalma oranlarının yüksek olduğu görülmektedir. Ancak beden imgesinin romantik ilişkide şiddet ve istismar yaşanması üzerindeki rolü net değildir. Bu açıdan evlilik öncesi ilişkilerde bireylerin hem siber flört istismarı uygulama hem de siber flört istismarı mağduru olma durumlarının benlik saygıları ve beden imgeleri ile ilişkisini tespit edebilmek de önem taşımaktadır. Bu bağlamda, araştırmanın soruları aşağıdaki şekilde oluşturulmuştur:

1. Genç yetişkinlerin romantik ilişkilerinde uyguladıkları ve maruz kaldıkları siber istismar davranışı ile benlik saygısı ve beden imgesi alt boyutları olan görünüş değerlendirme, görünüş yönelimi, fiziksel yeterliliği değerlendirme, fiziksel yeterlilik yönelimi, sağlık değerlendirmesi, sağlık yönelimi, beden alanlarından doyum puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmakta mıdır?
2. Genç yetişkinlerin romantik ilişkilerinde uyguladıkları ve maruz kaldıkları siber istismar davranışı cinsiyetlerine, partnerden farklı şehirde yaşamalarına, romantik ilişki durumlarına, internette geçirdikleri süreye göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Bu çalışmada korelasyonel ve nedensel karşılaştırma araştırmaları kullanılmıştır. Korelasyonel araştırma, iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılırken; nedensel karşılaştırma araştırması gruplar arasındaki farklılıkların olası nedenlerini, katılımcılar üzerinde herhangi bir müdahale olmadan belirlemeyi amaçlamaktadır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2015). Grup uygulaması ve çevrimiçi ortamda uygulama yaparak veri toplama tercih edilmiştir.

Çalışma Grubu

Çalışmada, çalışmaya katılmaya gönüllü, daha önce bir romantik ilişki yaşamış veya şu anda bir romantik ilişki yaşamakta olan toplam 458 genç yetişkine ulaşılmıştır. Flört ilişkisi incelendiği için evli bireyler çalışmaya dahil edilmemiştir. Çalışma grubu 280'i kadın (%61,1), 178'i (%38,9) erkektir. Çalışma grubunun yaş ortalaması kadınlarda 22.82, erkeklerde 22.94'dür. 21'i (%4,6) lise mezunu, 381'i (%83,2) lisans öğrencisi, 24'ü (%5,2) lisans mezunu, 32'si (%7) lisansüstü öğrencisidir. Katılımcıların 72'si (%15,8) sigara, 45'i (%9,9) alkol, 76'sı (%16,7) hem sigara hem alkol, 10'u (%2,2) sigara, alkol ve uyuşturucu maddenin üçünü birden kullanmaktadır. 252 kişi (%55,4) ise hiçbir madde kullanmadığını ifade etmiştir. Katılımcılardan 9 kişinin (%2,1) annesi okuma yazma bilmemektedir. 31 kişinin (%7,3) annesi sadece okuryazardır. 212 kişinin (%49,6) annesi ilkokul/ortaokul mezunu iken, 104 kişinin (%24,4) annesi lise mezunudur. Annesi üniversite mezunu olan katılımcı sayısı 66 (%15,5) ve lisansüstü mezunu olan katılımcı sayısı 5'dir (%1,2). Katılımcılardan 1 kişinin (%0,2) babası okuma yazma bilmemektedir. 7 kişinin (%1,6) babası sadece okuryazardır. 169 kişinin (%39,6) babası ilkokul/ortaokul mezunu iken, 126 kişinin (%29,5) babası lise mezunudur. Babası üniversite mezunu olan katılımcı sayısı 111 (%26) ve lisansüstü mezunu olan katılımcı sayısı 13'dür (%3). Yaşamlarının büyük çoğunluğunu geçirdikleri yeri katılımcılardan 19'u (%4,4) köy/kasaba olarak, 94'ü (%22) ilçe olarak, 103'ü (%24,1) il olarak, 212'si (%49,5) ise büyükşehir olarak tanımlamışlardır. Katılımcılardan 25'i (%5,9) tek çocuk iken, 23'ü (%5,4) bir kardeşe sahiptir ve 373 katılımcı (%87,4) iki ve üzeri sayıda kardeşe sahiptir. Katılımcıların akademik ortalamaları da ayrıca

sorulmuştur. Akademik ortalamalarını 100'lük sistemde belirten katılımcıların notları, Yükseköğretim Kurulu'nun '4'lük Sistemdeki Notların 100'lük Sistemdeki Karşılıkları' tablosuna göre düzenlenip kodlanmıştır. Bu tabloya göre 2.30 ve altındaki ortalamalar 'zayıf', 2.31 ve 3.00 aralığındaki ortalamalar 'orta' ve 3.01 ve 3.50 aralığındaki ortalamalar 'iyi' ve 3.51 ve 4.00 aralığındaki ortalamalar 'çok iyi' olarak ifade edilmiştir. Bu tanımlamaya göre 65 kişinin (%15,8) ortalaması zayıf, 151 kişinin (%36,7) ortalaması orta, 154 kişinin (%37,5) ortalaması iyi ve 41 kişinin (%10) ortalaması çok iyi düzeydedir. Katılımcılardan 199'u (%66,1) ilişki durumlarını 'sevgili' olarak, 67'si (%22,3) 'arada sırada görüşüyor' olarak, 35'i (%11,6) ise nişanlı olarak tanımlamışlardır. 176 kişi (%38,5) partnerinden farklı bir şehirde yaşadığını ifade etmişken, 178'i (%38,9) partneriyle aynı şehirde bulunduğunu ifade etmiştir. Romantik ilişki uzunlukları 79 kişinin (%22,1) 0-6 ay aralığında, 26 kişinin (%7,3) 7-12 ay aralığındadır ve 211 kişinin (%59,1) 12 ay ve üzerindedir. Gün içinde internette geçirilen süreyi, 26 kişi (%5,9) '1 saatten az', 249 kişi (%56,1) '1-5 saat aralığında' ve 169 kişi (%38,1) '5 saatten fazla' şeklinde belirtmiştir.

Veri Toplama Araçları

Siber Flört İstismarı Ölçeği

Siber Flört İstismarı Ölçeği, Borrajo, Gamez-Guadix, Pereda ve Calvete (2015) tarafından, 18-30 yaş aralığındaki bireylerde siber flört istismarı deneyimlerini incelemek amacıyla geliştirilmiştir. Bakır ve Kalkan (2019) tarafından uyarlanmıştır. Ölçek, siber flört istismarını, hem siber flört istismarını uygulayan hem de siber flört istismarına maruz kalan açısından, izleme/kontrol ve doğrudan saldırganlık boyutlarıyla ölçmektedir. Doğrudan saldırganlık boyutu 11 madde, izleme/kontrol boyutu 9 madde içermektedir. İzleme/kontrol boyutu, sosyal medya durum güncellemelerini takip etme, sosyal medya, telefon ve mail şifrelerini izinsiz kullanma gibi ifadeleri içerirken; doğrudan saldırganlık boyutu, teknoloji aracılığıyla hakaret içerikli mesaj gönderme, nerede ve kimle olduğunu sorgulama gibi ifadeleri içermektedir. Ölçek 6'lı likert tipindedir; 1-Hiç ve 6-Genellikle aralığında puanlanmaktadır. Yapılan Doğrulayıcı Faktör Analizi'nde Şiddete Maruz Kalma Ölçeği için $\chi^2=582,868$, $sd=169$, $\chi^2/sd=3,449$, $p=.000$ olduğu görülmüştür. GFI=.90, AGFI=.88, CFI=.75 ve RMSEA=.05 olduğu saptanmıştır. Şiddet Uygulama Ölçeği için ise $\chi^2=595,459$, $sd=169$, $\chi^2/sd=3,523$, $p=.000$ olduğu görülmüştür.

GFI=.94, AGFI=.92, CFI=.79 ve RMSEA=.05 olduğu saptanmıştır. Cronbach Alpha iç tutarlılık değerleri izleme/kontrole maruz kalma için .85, izleme/kontrol uygulama için .84'dür. Cronbach Alpha iç tutarlılık değerleri doğrudan saldırganlığa maruz kalma için .78, doğrudan saldırganlık uygulama için .79'dur. Ölçeğin kararlılığının ölçülmesi için yapılan test-tekrar test korelasyonu şiddete maruz kalma için .80, şiddet uygulama için .77 olarak saptanmıştır.

Bu araştırmada hesaplanan Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı izleme/kontrole maruz kalma için .85; izleme/kontrol uygulama için .85; doğrudan saldırganlığa maruz kalma için .83 ve doğrudan saldırganlık uygulama için .82'dir.

Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği

Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği, 1965 yılında Morris Rosenberg tarafından benlik saygısı ölçüm aracı olarak geliştirilmiştir. Türkçe'ye uyarlanması Çuhadaroğlu (1986) tarafından gerçekleştirilmiştir. Çuhadaroğlu, çeviri-geri çevirisini ve 205 kişilik lise örnekleminde geçerlik güvenirlik çalışmalarını yaparak Türkiye'deki ergenlerde de kullanılabilecek hale getirmiştir. Ölçeğin yetişkin örneklemindeki geçerlilik ve güvenirliğini Korkmaz (1996) incelemiştir. Rosenberg, ABD'deki ergenlerde yaptığı çalışmada benlik saygısını çeşitli başka özelliklerle birlikte değerlendirmek amacıyla *kendilik kavramının sürekliliği, insanlara güvenme, eleştiriye duyarlılık, depresif duygulanım, hayalperestlik, psikosomatik bilgiler, kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme, tartışmalara katılabilme derecesi, ana-baba ilişkisi, baba ile ilişki, psikik izolasyon* şeklinde başka küçük alt ölçeklerden de yararlanmıştır. Geçerlik ve güvenirlik çalışmasına bunlar da alınmıştır. Ama her bir alt ölçeğin ölçtüğü özellikler ve değerlendirmeleri farklıdır. Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği'nin iç tutarlılık katsayısı .71, test-tekrar test katsayısı .75 olarak belirtilmiştir. Benlik saygısı alt ölçeği 10 sorudan oluşmaktadır. Soruların 5'i olumlu, 5'i olumsuz madde içermektedir.

Bu araştırma için hesaplanan Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı .89'dur.

Çok Yönlü Beden-Self İlişkileri Ölçeği

Çok Yönlü Beden-Self İlişkileri Ölçeği bireylerin beden imgeleri hakkındaki tutumlarını tespit edebilmek amacıyla Winstead ve Cash (1984) tarafından

geliştirilmiştir. Doğan ve Doğan (1992) tarafından yapılan Türkçe uyarlaması ise 57 madde ve 7 alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar ve içerdikleri maddeler Görünüş Değerlendirme, Görünüş Yönelimi, Fiziksel Yeterliliği Değerlendirme, Fiziksel Yeterlilik Yönelimi, Sağlık Değerlendirmesi, Sağlık Yönelimi, Beden Alanlarından Doyum şeklindedir. Ölçekten alınabilecek minimum puan 57, maksimum puan 285'dir. Katılımcıların her alt ölçekten aldıkları puan ortalamaları da ayrıca hesaplanabilmektedir. Ölçek 5'li likert tipindedir ve 1-kesinlikle katılmıyorum ile 5-kesinlikle katılıyorum aralığındadır. Ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı .94'dür. Alt boyutların iç tutarlık katsayısı .75 ve .91 arasında değişmektedir.

Görünüş Değerlendirme, bireyin fiziksel görünüşüyle ilgili duygu ve düşüncelerini; Görünüş Yönelimi, bireyin fiziksel görüntüsünü daha iyi duruma getirmek için sergilediği davranışları; Fiziksel Yeterliliği Değerlendirme, bireyin fiziksel kapasite ve yeterliliğine ilişkin kendi bakış açısını; Fiziksel Yeterlilik Yönelimi, bireyin fiziksel kapasite ve yeteneğini artırmak için sergilediği davranışları; Sağlık Değerlendirmesi, bireyin kendi sağlığıyla ilgili genel düşüncesini; Sağlık Yönelimi, bireyin sağlığını koruma altında tutmak için sergilediği davranışları; Beden Alanlarından Doyum ise bireyin vücut alanlarından duyduğu memnuniyetin derecesini ifade etmektedir.

Bu araştırma için hesaplanan Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı .85'dir.

İşlem

Araştırmada öncelikle, Ondokuz Mayıs Üniversitesi ve Trabzon Üniversitesi'nden ölçek uygulamak için gerekli izinler alınmıştır (Ondokuz Mayıs Üniversitesi Etik Kurul Karar No: 2017/257). Uygulamalar 2017-2018 eğitim öğretim yılının bahar ve yaz okulu dönemleri ile 2018-2019 eğitim öğretim yılının güz döneminde gerçekleştirilmiştir. Uygulamalarda verilerin büyük çoğunluğu sınıflarda gruba uygulama yapma şeklinde elde edilmiştir. Ayrıca ölçme araçları ve kişisel bilgi formu çevrimiçi ortama aktarılmış ve verilerin bir kısmı bu şekilde elde edilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada verilerin analizi için SPSS 18.0 kullanılmıştır. Dağılım normalliğinin tespiti için skewness-kurtosis değerlerinden ve Kolmogorov-

Smirnov yöntemlerinden yararlanılmıştır. İncelemelerde verilerin normal dağılım göstermediği saptandığı için parametrik olmayan analiz yöntemleri kullanılmıştır. Verilere transformasyon işlemi uygulanmamıştır. Siber flört istismarı, beden imgesi ve benlik saygısı değişkenleri arasındaki ilişkileri incelemede Spearman korelasyon; cinsiyet ve partnerden farklı bir şehirde yaşama değişkenleri için Mann Whitney U; ilişki durumu ve internette geçirilen süre değişkenleri için Kruskal Wallis yöntemlerinden faydalanılmıştır.

BULGULAR

Genç yetişkinlerin romantik ilişkilerinde uyguladıkları ve maruz kaldıkları siber istismar davranışı ile benlik saygısı ve beden imgesi puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Spearman korelasyon analizi sonuçları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmanın Değişkenlerine İlişkin Korelasyon Değerleri

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	-											
2.	,691**	-										
3.	,452**	,396**	-									
4.	,309**	,470**	,699**	-								
5.	-,205**	-,228**	-,104*	-,149**	-							
6.	-,022	,023	,045	,049	,423**	-						
7.	-,030	,009	,044	,068	,243**	,488**	-					
8.	,062	,032	-,006	-,026	,174**	,325**	,411**	-				
9.	,154**	,075	,029	-,047	,124**	,391**	,268**	,409**	-			
10.	,091	,031	,040	,048	-,015	,261**	,289**	,277**	,380**	-		
11.	,029	,010	-,003	,000	,229**	,444**	,429**	,360**	,465**	,415**	-	
12.	-,040	-,027	,031	,012	,400**	,582**	,367**	,237**	,220**	,179**	,377**	-

**p<.001

*p<.05

1: Doğrudan Saldırganlığa Maruz Kalma; 2: Doğrudan Saldırganlık Uygulama; 3: İzleme ve Kontrole Maruz Kalma; 4: İzleme ve Kontrol Uygulama; 5: Benlik Saygısı; 6: Görünüş Değerlendirme; 7: Görünüş Yönelimi; 8: Fiziksel Yeterliliği Değerlendirme; 9: Fiziksel Yeterlilik Yönelimi; 10: Sağlık Değerlendirmesi; 11: Sağlık Yönelimi; 12: Beden Alanlarından Doyum

Tablo 1’de görüldüğü üzere, siber flört istismarının tüm alt boyutları ile benlik saygısı arasında negatif yönlü anlamlı ilişki bulunmaktadır (doğrudan saldırganlığa maruz kalma ve benlik saygısı arasında $r=-.205$, $p<.01$; doğrudan saldırganlık uygulama alt boyutu ve benlik saygısı arasında $r=-.228$, $p<.01$; izleme ve kontrole maruz kalma alt boyutu ve benlik saygısı arasında $r=-.104$, $p<.05$; izleme ve kontrol uygulama alt boyutu ve benlik saygısı arasında $r=-.149$, $p<.01$).

Siber flört istismarının doğrudan saldırganlığa maruz kalma ve beden imgesinin fiziksel yeterlilik yönelimi alt boyutu arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki bulunmaktadır ($r=.154$, $p<.01$) fakat, beden imgesinin diğer alt boyutları ile siber flört istismarı arasında anlamlı ilişki bulunmamaktadır.

Genç yetişkinlerin romantik ilişkilerinde uyguladıkları ve maruz kaldıkları siber istismar davranışının cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Siber Flört İstismarında Cinsiyete Göre Farklılaşma

	Cinsiyet	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
DSMK	Kadın	280	206,34	57774,50	18434,500	,000*
	Erkek	178	265,94	47336,50		
DSU	Kadın	280	217,80	60983,50	21643,500	,007*
	Erkek	178	247,91	44127,50		
İKMK	Kadın	280	213,71	59840,00	20500,000	,001*
	Erkek	178	254,33	45271,00		
İKU	Kadın	280	239,22	66982,00	22198,000	,048*
	Erkek	178	214,21	38129,00		

DSMK: Doğrudan Saldırganlığa Maruz Kalma; DSU: Doğrudan Saldırganlık Uygulama; İKMK: İzleme ve Kontrole Maruz Kalma; İKU: İzleme ve Kontrol Uygulama

Tablo 2’de görüldüğü gibi, siber flört istismarının tüm alt boyutlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık bulunmaktadır (doğrudan saldırganlığa maruz kalma için $U=18434.50$, $p<.05$; doğrudan saldırganlık uygulama için $U=21643.50$, $p<.05$; izleme ve kontrole maruz kalma için $U=20500.00$, $p<.05$; izleme ve kontrol uygulama için $U=22198.00$, $p<.05$). Buna göre, doğrudan

saldırıcılığa maruz kalma ($SıraOrt_K=206.34$; $SıraOrt_E=265.94$)ve doğrudan saldırıcılık uygulama ($SıraOrt_K=217.80$; $SıraOrt_E=247.91$) alt boyutlarında erkekler daha fazla puan almışlarken; izleme ve kontrol uygulama alt boyutunda kadınlar ($SıraOrt_K=239.22$; $SıraOrt_E=214.21$), izleme ve kontrole maruz kalma alt boyutunda erkekler ($SıraOrt_K=213.71$; $SıraOrt_E=254.33$) daha yüksek puanlar almışlardır.

Genç yetişkinlerin romantik ilişkilerinde uyguladıkları ve maruz kaldıkları siber istismar davranışının romantik partnerden farklı şehirde yaşama durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3. Siber Flört İstismarında Partnerden Farklı Şehirde Yaşama Durumuna Göre Farklılaşma

	Partnerden Farklı Şehirde Yaşama	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
DSMK	Evet	176	178,78	31465,50	15438,500	,787
	Hayır	178	176,23	31369,50		
DSU	Evet	176	176,66	31091,50	15515,500	,859
	Hayır	178	178,33	31743,50		
İKMK	Evet	176	172,81	30414,50	14838,500	,391
	Hayır	178	182,14	32420,50		
İKU	Evet	176	177,82	31296,00	15608,000	,954
	Hayır	178	177,19	31539,00		

DSMK: Doğrudan Saldırıcılığa Maruz Kalma; DSU: Doğrudan Saldırıcılık Uygulama; İKMK: İzleme ve Kontrole Maruz Kalma; İKU: İzleme ve Kontrol Uygulama

Yapılan analizde, doğrudan saldırıcılığa maruz kalma alt boyutunda partnerden farklı şehirde yaşayan bireyler ve partner ile aynı şehirde yaşayan bireyler arasında farklılık saptanamamıştır ($SıraOrt_F=178.78$; $SıraOrt_A=176.23$). Doğrudan saldırıcılık uygulama alt boyutunda partnerden farklı şehirde yaşayan bireyler ve partner ile aynı şehirde yaşayan bireyler arasında farklılık saptanamamıştır ($SıraOrt_F=176.66$; $SıraOrt_A=178.33$). İzleme ve kontrole maruz kalma alt boyutunda partnerden farklı şehirde yaşayan bireyler ve partner ile aynı şehirde yaşayan bireyler arasında farklılık saptanamamıştır ($SıraOrt_F=172.81$; $SıraOrt_A=182.14$). İzleme ve kontrol uygulama alt

boyutunda ise yine partnerden farklı şehirde yaşayan bireyler ve partner ile aynı şehirde yaşayan bireyler arasında farklılık saptanamamıştır ($SıraOrt_i=177.82$; $SıraOrt_A=177.19$). Sonuç olarak siber flört istismarının tüm alt boyutlarında partnerden farklı şehirde yaşama değişkenine göre anlamlı farklılık bulunmamaktadır (doğrudan saldırganlığa maruz kalma için $U=15438.50$, $p>.05$; doğrudan saldırganlık uygulama için $U=15515.50$, $p>.05$; izleme ve kontrole maruz kalma için $U=14838.50$, $p>.05$; izleme ve kontrol uygulama için $U=15608.00$, $p>.05$).

Genç yetişkinlerin romantik ilişkilerinde uyguladıkları ve maruz kaldıkları siber istismar davranışının romantik ilişki durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Siber Flört İstismarında İlişki Durumuna Göre Farklılaşma

	İlişki Durumu	n	Sıra Ort.	p
DSMK	Sevgili	199	168,25	
	Arada Sırada Görüşüyor	67	135,13	,000*
	Nişanlı	35	83,33	
DSU	Sevgili	199	165,77	
	Arada Sırada Görüşüyor	67	121,73	,000*
	Nişanlı	35	123,06	
İKMK	Sevgili	199	149,04	
	Arada Sırada Görüşüyor	67	178,10	,000*
	Nişanlı	35	110,26	
İKU	Sevgili	199	153,90	
	Arada Sırada Görüşüyor	67	161,34	,007*
	Nişanlı	35	114,70	

DSMK: Doğrudan Saldırganlığa Maruz Kalma; DSU: Doğrudan Saldırganlık Uygulama; İKMK: İzleme ve Kontrole Maruz Kalma; İKU: İzleme ve Kontrol Uygulama

Analize göre, doğrudan saldırganlığa maruz kalma alt boyutunda ilişkilerini ‘sevgili’ olarak tanımlayanların lehine ($SıraOrt=168.25$; $p<.05$) anlamlı farklılık saptanmıştır. Doğrudan saldırganlık uygulama alt boyutunda yine ilişkilerini ‘sevgili’ olarak tanımlayanların lehine ($SıraOrt=165.77$; $p<.05$) anlamlı farklılık saptanmıştır. İzleme ve kontrole maruz kalma alt boyutunda ilişkilerini ‘arada

sırada görüşüyor' olarak tanımlayanların lehine (SıraOrt=178.10; $p<.05$) anlamlı farklılık saptanmıştır. İzleme ve kontrol uygulama alt boyutunda ise yine ilişki durumlarını 'arada sırada görüşüyor' olarak tanımlayanların lehine (SıraOrt=161.34; $p<.05$) anlamlı farklılık saptanmıştır. Sonuç olarak siber flört istismarının tüm alt boyutlarında ilişki durumu değişkenine göre anlamlı farklılık bulunmaktadır.

Genç yetişkinlerin romantik ilişkilerinde uyguladıkları ve maruz kaldıkları siber istismar davranışının internette geçirdikleri süreye göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5. Siber Flört İstismarında Partnerden Farklı Şehirde Yaşama Durumuna Göre Farklılaşma

	İnternette Geçirilen Süre	n	Ort.	p
DSMK	1 saatten az	26	189,33	
	1-5 saat arası	249	219,95	,183
	5 saatten fazla	169	231,36	
DSU	1 saatten az	26	169,17	
	1-5 saat arası	249	223,97	,043*
	5 saatten fazla	169	228,53	
İKMK	1 saatten az	26	191,48	
	1-5 saat arası	249	219,06	,259
	5 saatten fazla	169	232,35	
İKU	1 saatten az	26	185,42	
	1-5 saat arası	249	223,18	,300
	5 saatten fazla	169	227,20	

DSMK: Doğrudan Saldırganlığa Maruz Kalma; DSU: Doğrudan Saldırganlık Uygulama; İKMK: İzleme ve Kontrole Maruz Kalma; İKU: İzleme ve Kontrol Uygulama

Yapılan analize göre, doğrudan saldırganlığa maruz kalma alt boyutunda internette geçirilen süreye göre bireyler arasında anlamlı farklılık saptanamamıştır ($p>.05$). Doğrudan saldırganlık uygulama alt boyutunda internette geçirdikleri süreyi '5 saatten fazla' olarak tanımlayanların lehine (SıraOrt=228.53; $p<.05$) anlamlı farklılık saptanmıştır. İzleme ve kontrole maruz kalma alt boyutunda internette geçirilen süreye göre bireyler arasında

farklılık saptanamamıştır ($p>.05$). İzleme ve kontrol uygulama alt boyutunda ise yine internette geçirilen süreye göre bireyler arasında farklılık saptanamamıştır ($p>.05$). Sonuç olarak siber flört istismarının sadece Doğrudan Saldırganlık Uygulama alt boyutunda internette geçirilen süre değişkenine göre anlamlı farklılık bulunmaktadır.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmada genç yetişkinlerin romantik ilişkilerinde uyguladıkları ve maruz kaldıkları siber istismar davranışı ile benlik saygısı arasında ilişki olduğu saptanmıştır. Ancak beden imgesi alt boyutları olan görünüş değerlendirme, görünüş yönelimi, fiziksel yeterliliği değerlendirme, sağlık değerlendirmesi, sağlık yönelimi, beden alanlarından doyum puanları ile arasında anlamlı bir ilişki saptanamamıştır. Literatürde, benlik saygısının düşük olmasıyla romantik ilişkinin işlevsizliği ve saldırganlık gösterme arasındaki bağlantıya ilişkin farklı bulgular olduğu görülmektedir. Jezl, Molitor ve Wright (1996), benlik saygısının flörtte fiziksel istismar düzeyiyle ilişkili olmasa da psikolojik istismar düzeyiyle negatif ilişkili olduğunu ifade ederken; Burke, Stets ve Pirog-Good (1988), düşük benlik saygısının flörtte istismarla bir ilişkisinin bulunmadığını belirtmektedir. Buna karşın literatürde, romantik ilişkide algılar ve inançlarla ilgili olarak, benlik saygısının işlevi daha net görünmektedir. Brennan ve Bosson (1998), partner geribildiriminin benlik saygısını etkilediğini ve Brennan ve Morris (1997), benlik saygısı yüksek olan bireylerin partnerden pozitif geribildirim alma arayışına daha eğilimli iken, düşük benlik saygısına sahip bireylerin pozitif geribildirim alma düzeylerinin daha düşük olduğunu saptamıştır. Benzer şekilde, Marigold, Holmes ve Ross da (2007) benlik saygısı düşük olan bireylerin partnerden pozitif geribildirim almaya karşı direnç gösterdiklerini ve bunun da romantik ilişkilerinin kalitesi azalttığını gözlemlemiştir. Türkiye’de ise Turan (2010), benlik saygısı düzeyi düşüğe ilişkilerle ilgili bilişsel çarpıtma yapmanın arttığını bulmuştur. Ayrıca Zeytinoglu da (2013) benlik saygısı ile evlilik doyumu arasında düşük düzeyde anlamlı ilişki ve benlik saygısı ile evlilikte yaşanan çatışma arasında negatif ilişki olduğunu belirtmiştir. Buradan yola çıkarak, düşük benlik saygısının bireyin romantik ilişkisinden doyum almasına ve partneriyle iletişimine olumsuz yansıdığını, bunun da olumsuz romantik ilişki çıktılarına yol açtığını ifade etmek mümkündür. Nitekim, saldırganlığın benlik saygısıyla ilişkisi açık değildir. Bushman ve Baumeister (1998), düşük benlik saygısının değil, narsisizmin saldırganlığa yol açtığını ifade ederken, Donnellan ve diğerleri (2005),

saldırganlıkta benlik saygısının narsisizmden bağımsız olduğunu, Burke ve diğerleri (1988) ise düşük benlik saygısının saldırganlıkla ilişkisi olduğunu söylemişlerdir. Bu çelişkilere göre, düşük benlik saygısının flörtte saldırganlığa yol açmasının nedeni doğrudan olmak yerine, sözel ifadeleri ve olayları olumsuz algılamalar ve dayanaksız inançlar yoluyla olabilir. Burada, kıskançlık faktörünü de göz önünde bulundurmak yararlı olabilir. Partneri fiziksel açıdan çekici bulmanın kıskançlığı yordadığı ve kıskançlıkta kadınların yapıcı, erkeklerinse yıkıcı yöntemlerle baş ettiği gözlenmiştir (Demirtaş ve Dönmez, 2006). Düşük benlik saygısına sahip birey, partnerini kaybetme korkusu ve partnerin kendisinden ‘daha iyi’ ötekini tercih edeceği kaygısı yaşıyor ve bu nedenle kıskançlık duygusu yaşıyor olabilir. Bu kıskançlık duygusunu iyi yönetemeyip daha fazla siber flört istismarı uyguluyor olabilir. Salovey ve Rodin (1985), öfke, kaygı, kıskançlık gibi duygusal tepkilerin ilişkisel belirsizlikten çok, kişilik ve benlik saygısından kaynaklanabileceğini söylemiştir. Partnerin nerede ve kimle olduğunu kontrol etmek, mesajlarını gizlice incelemek, sosyal medyada davranışlarını ve başka birine olası göndermelerini incelemek, düşük benlik saygısı kaynaklı bir kıskançlık güdüsünün davranışsal semptomları olarak yorumlanabilir. İki insan arasındaki empati ve anlayış içeren derin ve kalıcı bir bağ, ötekinin benliği kadar kendi benliğiyle ilişkide de bir derinlik gerektirmektedir. Birey derinlemesine sevebilme yetisi kazandıkça ve başka birini yıllar içinde kendi kişisel ve toplumsal hayatının bir parçası şeklinde değerlendirebildikçe, kendisini de daha iyi tanıyabilir ve yeni bir ilişki içine girmek söz konusu olduğunda daha tatmin edici bir partner olabilecek öteki’leri bulabilir (Kernberg, 2011).

Literatürde, beden imgesine ilişkin şema-inançlar ve siber flört istismarı arasındaki ilişkiyi açıklamaya yönelik doğrudan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Fakat romantik ilişki kalitesi ile ilgili çalışmalar bu bulguyu açıklamada fikir verir niteliktedir. Cash, Theriault ve Annis’e (2004) göre, bireyin kendi beden imgesine ilişkin değerlendirme, kadınlarda mevcut ilişkisindeki romantik yakınlık kaygısını yordamaktadır. Benzer şekilde, Morrison, Doss ve Perez (2009) ile Ridgway ve Clayton (2016) ise, bireyin beden imgesine yönelik olumsuz değerlendirmelerinin ve memnuniyetsizliğinin, ilişkinin işlevi ve çıktıları için yordayıcı olduğunu ifade etmişlerdir. Beden imgesine ilişkin inançlar cinsel ilişkiyi etkilediği gibi romantik aşk ile de ilişkilidir (Ambwani ve Strauss, 2007). Romantik partnerler kimi zaman beden memnuniyetsizliğinde birincil kaynak olabilmektedir. Sheets ve Ajmere (2005), kilo konusunun

erkeklerde romantik ilişki doyumuyla pozitif, kadınlarda negatif ilişkili olduğunu bulmuştur. Bunun nedeni erkeklere partnerleri tarafından kilo almalarına yönelik talep gelirken, kadınlara kilo vermelerine yönelik talep gelmesidir. Markey ve Markey de (2006) daha uzun süredir romantik ilişkisi olan bireylerin, partnerlerinin onların daha zayıf olmasını istediği şeklinde bir inanca sahip olduğunu saptamıştır. Türkiye’de ise Özteke (2015), beden imgesi stratejilerinin partnere yönelik mükemmeliyetçiliği yordadığını, Gözüyılmaz (2011) da eşle iletişimi yeterli bulma ve eşin beğenisini ifade etme şeklinin beden imgesiyle ilişkisini saptamıştır. Şiddet, saldırganlık ve istismarla bağdaştırılmak istendiğinde bu çalışmadaki bulgu, literatür tarafından desteklenmemektedir.

Araştırmada erkeklerin siber flört istismarında doğrudan saldırganlığa maruz kalma ve doğrudan saldırganlık uygulama düzeylerinin kadınlarınkinden anlamlı ölçüde fazla olduğu saptanmıştır. Siber flört istismarının doğrudan saldırganlık alt boyutunda kullanılan ifadeler cep telefonu, kısa mesaj, mobil uygulamalar gibi yeni teknolojileri kullanarak sözel ve psikolojik şiddet uygulamayı içermektedir. Bu iki şiddet türünün içinde tehdit etme, hakaret etme, küçük düşürme ve izole etme gibi davranışlar bulunmaktadır (Borrajo, Gamez-Guadix, Pereda ve Calvete, 2015; Saltzman, Fanslow, McMahon ve Shelley, 2002). Literatürde kadınlar ve erkeklerin sözel ve psikolojik şiddete uğrama düzeyleri ile ilgili birbiriyle örtüşmeyen bilgiler bulunmaktadır. Kimi araştırmalar erkeklerin daha fazla psikolojik şiddete maruz kaldığını ifade ederken (Kinsfogel ve Grych, 2004), kimi araştırmalar kadınların daha fazla psikolojik şiddete uğradığını ifade etmektedir (Haynie, Farhat, Brooks-Russell, Wang, Barbieri ve Iannotti 2013; Jackson, Cram ve Seymour, 2000; Barter, McCarty, Berridge ve Evans, 2009; Zweig ve diğerleri, 2013). Kadın ve erkeklerin mağduriyet düzeyleri arasında farklılık olmadığını ifade eden çalışmalar da mevcuttur (Kaura ve Lohman, 2007). Günlük yaşama bakıldığında, bir tartışma içinde genellikle seslerin karşılıklı yükseldiği, hakaretlere karşılıklı maruz kalındığı görülecektir. Araştırma bulgusuna göre erkekler daha fazla siber doğrudan saldırganlık uygulamakta ve maruz kalmaktadırlar. Bu bulguyu, erkeklerin partnerlerine sözel şiddet uyguladıklarında, karşılığında onların da sözel şiddete maruz kaldığı veya tam tersi partnerleri erkeklere sözel şiddette bulduklarında, erkeklerin de karşılık verdikleri şeklinde yorumlamak mümkündür. Cinsiyet değişkenine göre İzleme ve Kontrol alt boyutunda da anlamlı farklılıklar gözlenmiştir. Kadınların siber flört istismarında izleme ve

kontrol davranışlarını daha fazla sergiledikleri, erkeklerinse siber flört istismarında daha fazla izleme ve kontrole maruz kaldıkları bulgusuna ulaşılmıştır. O’Leary ve diğerleri (2008) kadınların uyguladıklarını bildirdikleri fiziksel flört şiddeti düzeyinin, erkeklerden anlamlı ölçüde yüksek oranda olduğunu bildirmiştir. Özellikle uyguladıkları fiziksel ve psikolojik istismar ve şiddeti, maruz kaldıkları duygusal manipülasyondan, erkeklerden iki kat daha fazla bildirmişlerdir. Mulford ve Giordano (2008), gençlerin maruz kaldıkları flört şiddeti davranışlarını, uyguladıkları flört şiddeti davranışlarından daha fazla bildirdiklerini belirtmiştir. Uygulanan flört şiddeti ve maruz kalınan flört şiddeti davranışları arasındaki bu uyumsuzluk, sosyal istenirlik kavramıyla açıklanabilir. Sugarman ve Hotaling’in (1997) meta analitik çalışması, bu yargıyı doğrular niteliktedir. Çalışmaya göre, romantik ilişkilerde şiddete maruz kaldığını bildirmek sosyal istenirlikle ilişkili değilken, şiddet uygulamak sosyal istenirlikle ilişkilidir. Kadınların erkeklerden daha fazla bildirmesine katkıda bulunan şey ise şiddetin kabul edilebilirliğinin cinsiyete göre farklılık göstermesidir. (Reeves ve Orpinas, 2012). Gençler arasında, romantik ilişkide kadınların erkeklere karşı uyguladıkları şiddetin kabul edilebilirliği, erkeklerin kadınlara uyguladığı şiddetin kabul edilebilirliğinden daha fazladır (Research Triangle Institute, 2012). Araştırmada izleme ve kontrol davranışları diye gruplandırılan davranışlar partnerin nerede ve kimle olduğunu takip etme, sosyal medyada durum güncellemelerini, gönderilere yaptığı yorumları kontrol etme gibi davranışları ifade etmektedir. Literatürde bu davranışlara erkeklerin daha fazla maruz kaldığı belirtilmiştir. Burke, Wallen, Vail-Smith ve Knox (2011), yaptıkları çalışmada kadınların, romantik ilişki yaşadıkları kişilere erkeklerden daha fazla oranda kontrol maili attığını saptamıştır. Ayrıca Zweig, Dank, Yahner ve Lachman da (2013) cinsel içerikli olmayan siber flört istismarında kadınların daha fazla uygulayan, erkeklerin ise daha çok oranda maruz kalan olduğunu ifade etmiştir. Buna göre araştırmada elde edilen bulgu, literatürü destekliyor görünmektedir. Kıskançlık ve siber flört istismarı ilişkisini inceleyen Borrajo, Gamez-Guadix ve Calvete (2015), siber flört istismarının kıskançlık kaynaklı olduğunu ifade etmektedir. Bu bilgiye göre kadınların romantik ilişkide daha az güvende hissettikleri veya partnere daha az güvendikleri ve aldatılma kaygısı yaşadıkları söylenebilir. Buna paralel olarak, erkeklerin siber flört istismarında daha fazla izleme ve kontrole maruz kaldıklarını söylemek de mümkündür.

Araştırmada genç yetişkinlerin romantik ilişkilerinde uyguladıkları ve maruz kaldıkları siber istismar davranışının romantik partnerden farklı şehirde yaşama

durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediği saptanmıştır. Teknolojideki gelişim, uzun mesafe ilişki türleri ve evliliklerde de değişikliğe öncülük etmiştir. Uzun mesafe ilişkileri özellikle üniversite döneminde genç yetişkinler arasında oldukça yaygındır (Dellman-Jenkins, Bernard-Paolucci ve Rushing, 1994). Stafford, Daly ve Reske (1987), üniversite dönemindeki evlilik öncesi ilişkilerin yaklaşık üçte birinin uzun mesafe ilişkisi biçiminde olduğunu belirtmiştir (aktaran Stafford ve Reske, 1990). Literatürde ilişki doyumunda romantik partnerle coğrafi olarak yakın olmanın ilişki doyumunu ve kalitesiyle olumlu ilişkisi olduğunu ifade eden çalışmaların (Canary ve Cupach, 1988; Canary ve Stafford, 1993) yanında, coğrafi olarak yakın veya uzak olmanın romantik ilişkinin kalitesiyle ilişkili olmadığını ifade eden çalışmalar (Guldner ve Swensen, 1995; Govaerts ve Dixon, 1988) ve partnerle coğrafi olarak uzak olan bireylerin daha fazla ilişki doyumunu yaşadığını ifade eden çalışmalar (Stafford ve Reske, 1990) mevcuttur. Uzun mesafe ilişkisi, yapısı gereği daha fazla efor sarf etmeyi gerektirse de, romantik ilişkide açıklıkta yüzyüze iletişim ve internet yoluyla iletişim arasında farklılık gözlenmemiştir. Bunun yanında, uzun mesafe ilişkilerinde romantik ilişkiden alınan doyum ve güven duyma ile telefon ve internet iletişim kanallarının kullanmanın ilişkili olduğu saptanmıştır (Dainton ve Aylor, 2002). Flörtte ilişkisel belirsizlik yaşamak, partnere duyulan güvenle ve ilişkide yaşanan kıskançlıkla mesafeden daha ilişkili bir konudur (Dainton ve Aylor, 2001). Flört şiddetinin fiziksel türünde, aynı şehirde olmanın şiddete maruz kalmayı artırıcı bir etkisi olduğu düşünülebilir. Fakat siber ortamda yeni teknolojileri kullanmak, coğrafi sınırlardan bağımsız bir olaydır ve bu şiddet türünü uygulamak ve bu şiddet türüne maruz kalmak için yan yana olmak gerekmemektedir. Partnerden farklı şehirde yaşayan bireyler daha fazla sosyal medya kullanımı ve partnerin hayatına müdahil olma onu gözetleme bildirseler de (Billedo, Kerkhof ve Finkenauer, 2015), partnerle aynı şehirde yaşayan bireylerde de bu davranışlar gözlenmektedir.

Araştırmada genç yetişkinlerin romantik ilişkilerinde uyguladıkları ve maruz kaldıkları siber istismar davranışının romantik ilişki durumlarına göre anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır. Marganski ve Melander'in (2018) 540 üniversite öğrencisiyle yaptığı araştırmaya göre, ilişki tipinin ve ilişki sayısının, ilişkilerini sevgili olarak tanımlayan bireylerde, evli veya nişanlı olarak tanımlayan bireylere göre ilişkilerinde cinsel saldırganlığa daha fazla maruz kalmalarında yordayıcı olduğunu saptamışlardır. Marganski ve Melander (2018) bu bulguyu, ilişki tiplerinden 'açık ilişki' içinde olan bireylerin bir taahhüt

eksikliği nedeniyle, ilişkilerinde daha fazla zarar görmelerinin olası olduğu şeklinde yorumlamışlardır. Saraç, Hamamcı ve Güçray'ın (2015) çalışmasına göre ilişki durumunu sözlü veya nişanlı olarak tanımlayan bireyler flört olarak tanımlayan bireylerden daha fazla ilişki doyumu yaşamaktadırlar. Fabisch ve Zarbock (1999) romantik ilişkinin gelişim aşamalarını oluşma (forming), saldırma (storming), biçimlenme (norming), iyi işleme (performing) şeklinde dörde ayırmıştır. İlişkinin oluşma aşamasında aşık olmak ve bireyin kendisini çift olarak tanımlaması, saldırma aşamasında kurallar, roller ve değerler üzerine güç kavgası, biçimlenme aşamasında birlikteliğin değerlerinin, ritüellerinin ve sürekliliğinin şekillenmesi ve iyi işleme aşamasında ilişki gelişiminin olumlu şekilde ilerlemesi ve aile kuracak güçlü temelin kazanılması söz konusudur (aktaran Roediger, Behary ve Zarbock, 2016). Flört, ilişkinin daha erken dönemi olduğu için çiftlerin ilişkide birçok sorunla baş etmesi gerekmektedir. Saraç, Hamamcı ve Güçray'ın (2015), Gazioğlu-İşmen'den (2011) aktardığına göre bunlar; bağlılık, güç ve yakınlıktır. Bağlılık, bireyin partnerinin onun birincil eşi olduğuna ilişkin algısıdır. Güç, çiftlerden her birinin diğerinin nasıl davranacağı konusundaki etkinliğidir ve güç paylaşıldığı zaman etkin işleyebilir. Yakınlık ise yakın olma ve yalnızlık arasında dengenin kurulmasıdır. Flörtte ilişkinin bu gelişimsel sorunları henüz aşılmadığı için sorun yaşanabilmektedir. Henüz yakınlık ve bağlılık geliştirememiş veya yakınlığın veya bağlılığın derecesini kestirememiş çift, birbiri üzerinde güç kurmaya çalışıyor olabilmektedir. Bu nedenle ilişkilerini 'sevgili' ve 'arada sırada görüşüyor' olarak tanımlayan bireyler birbirleri üzerinde izleme ve kontrol etme davranışlarını daha çok sergileyerek bir güç dengesi kurma çabası içinde olabilirler. İlişkilerini 'nişanlı' olarak tanımlayan bireyler ise daha derin bir aşamada oldukları için ve ilişkilerindeki yakınlığın ve bağlılığın düzeyini içselleştirmiş oldukları için siber flört istismarının doğrudan saldırganlık boyutunda en az puanları almış olabilirler.

Araştırmada genç yetişkinlerin romantik ilişkilerinde siber flört istismarının sadece doğrudan saldırganlık uygulama alt boyutunda internette geçirdikleri süreye göre anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır. 5 saatten fazla internet kullandığını ifade eden bireylerin, siber flört istismarının doğrudan saldırganlık davranışları içeren boyutunda daha fazla puan aldıkları görülmüştür. Teknolojinin amacı ve niyeti ne olursa olsun, kendi amaçlarına hizmet etmesi için kullanıcıları onları uyarlamaktadır (Lister ve diğerleri, 2003). Bireyler internette ve akıllı telefonla daha fazla zaman geçirdikçe, partnerlerine

ulaşmaları ve onları izlemeleri de kolaylaşmaktadır. Kişisel bilgilerin çevrimiçi şekilde sürekli bilgi sağlaması, saldırgan partnerler için saldırgan davranışın gösterilme olasılığını artırmaktadır. Literatürde, Van Ouytsel, Ponnet ve Walrave (2018), sosyal ağ sitelerinde geçirilen süre ile flörtte kontrol davranışlarına maruz kalma arasında ilişki bulmuşlardır. Korchmaros, Ybarra, Langhinrichsen-Rohling, Boyd ve Lenhart'ın (2013) flört şiddetinin internet ortamındaki yansımalarını incelediği çalışmada, psikolojik flört şiddeti uygulamada gün içinde internette geçirilen süreye göre anlamlı bir farklılığa rastlanmamışlardır. Fakat, psikolojik flört şiddeti uygulamada gün içinde kısa mesajlaşmada geçirdikleri süre 3 saatten fazla olanların, 0-1 saat arasında olanlara göre üç kat daha fazla psikolojik şiddet uyguladıklarını tespit etmişlerdir. Balcı ve Koçak (2017), üniversite öğrencilerinin yaşam doyumu düzeyleri ile internet ve sosyal medya kullanım süreleri arasında negatif yönde ilişki olduğunu tespit etmiştir. Öznenin kendini iyi hissetmesi ve yaşamdan doyum alması çevresine de yansımaktadır. İyi duygular hisseden birey, çevresine karşı daha anlayışlı, daha yapıcı, daha problem çözücü olabilecek motivasyonu içinde barındırmaktadır. Tam tersi durumda ise, kişi ne kadar depresif, kaygılı, enerjisiz hissediyorsa etkileşim içinde olduğu kişilere yine bunu yansıtacaktır. Yaşamdan daha az doyum alan bireyler daha fazla internet ve sosyal medya kullanıyorlarsa, daha fazla internet ve sosyal medya kullanan bireylerin daha fazla siber flört istismarı uygulamaları da beklenebilir. Nitekim, literatüre göre, flört şiddetinde baskınlığa ve izole edilmeye maruz kalmak, depresyonla ilişkilidir (Katz ve Arias, 1999).

Literatüre sağladığı birçok katkıya karşın, çalışmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Öncelikle, bu çalışmada veriler romantik ilişki içindeki tek partnerden öz bildirim yoluyla toplanmıştır. Gelecekteki çalışmalarda çiftlerin ikisinden de veri toplanabilir. Bu sayede, hem tekli yöntem yanlılığı azalacaktır, hem de kişinin uyguladığını ifade ettiği istismar durumu ile maruz kaldığını ifade ettiği istismar durumunun objektifliği sınanmış olacaktır. Bu çalışmada nicel araştırma yaklaşımlarından kesitsel yöntem kullanılmıştır. Boylamsal araştırmalar yapılması, probleme ilişkin daha ayrıntılı ve uzun dönemli bilgi sağlamada etkili olacaktır. Ayrıca, nitel araştırma yaklaşımlarının kullanılması da konuyla ilgili elde edilen bilgilerin artmasına yardımcı olacaktır. Nitel araştırmalar sayesinde sözel olmayan veriler de elde edilebilir ve katılımcılar olayları kendi cümleleriyle ifade ettiklerinde yaşadıkları durumlar daha açık ve anlaşılır kılınabilir. Bu çalışmada, katılımcıların geldikleri kültürlerin ve

toplumsal cinsiyet faktörlerinin etkisi incelenmemiştir. Gelecek araştırmalarda toplumun siber flört istismarını ne ölçüde etkilediğinin incelenmesi, konuya sosyal politika açısından yaklaşmayı kolaylaştıracaktır.

Araştırma bulgularından yola çıkılarak psikolojik danışmanlara bazı önerilerde bulunulabilir. Araştırmanın bulgularında, siber flört istismarına maruz kalmanın ve siber flört istismarı uygulamanın benlik saygısıyla ters orantılı olduğu saptanmıştır. Bu nedenle, romantik ilişkisinde hem istismar yaşayan hem de istismar uygulamakta olan bireylerle kendi benliklerini kabul edici ve özgüvenlerini artırıcı psikolojik danışma oturumları gerçekleştirilebilir. Bunun yanında, evlilik öncesi ilişkilerde yaşanan şiddeti önleyici ve ona müdahale edici psikoeğitim programlarına benlik saygısı artırma odaklı çalışmalar eklenebilir.

Yazarlar Hakkında / About Authors

Ayşegül BAKIR, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi.

e-mail: aysegul.bakir@erdogan.edu.tr

Recep Tayyip Erdogan University, Faculty of Educational Sciences.

Melek KALKAN, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi.

e-mail: mkalkan@omu.edu.tr

Ondokuz Mayıs University, Faculty of Educational Sciences.

Yazarların Notu / Author's Note

Bu çalışma, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde yapılan yüksek lisans tezinin özetidir.

This study is a summary of the master's thesis conducted at Ondokuz Mayıs University Institute of Educational Sciences.

Çıkar Çatışması / Conflict of Interest

Yazarlar tarafından çıkar çatışmasının olmadığı rapor edilmiştir.

No conflict of interest was reported by the authors..

Fonlama / Funding

Herhangi bir fon desteği alınmamıştır.

No funding support was received.

ORCID

Ayşegül BAKIR <http://orcid.org/0000-0002-9182-9492>

Melek KALKAN <http://orcid.org/0000-0002-1280-5952>

KAYNAKÇA

- Ambwani, S. ve Strauss, J. (2007). Love thyself before loving others? A qualitative and quantitative analysis of gender differences in body image and romantic love. *Sex Roles*, 56(1-2), 13-21.
- Amerikan Psikiyatri Birliği (2014). *Ruhsal bozuklukların tansal ve sayımsal elkitabı*. Ankara: Hekimler Yayın Birliği.
- Baker, C. K. ve Carreño, P. K. (2016). Understanding the role of technology in adolescent dating and dating violence. *Journal of Child and Family Studies*, 25(1), 308-320.
- Balcı, Ş. ve Koçak, M. C. (2017). *Sosyal medya kullanımı ile yaşam doyumu arasındaki ilişki: Üniversite öğrencileri üzerinde bir araştırma*. 1. Uluslararası İletişimde Yeni Yönelimler Konferansı'nda sunulan bildiri. Erişim adresi: <http://acikerisim.ticaret.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11467/1598/M00800.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Barter, C., McCarry, M., Berridge, D. ve Evans, K. (2009). *Partner exploitation and violence in teenage intimate relationships*. London: NSPCC.
- Befort, C., Hull-Blanks, E. E., Huser, L. ve Sollenberger, S. (2001). Body image, self-esteem, and weight-related criticism from romantic partners. *Journal of College Student Development*, 42(5), 407-419.
- Bektaş, D. Y. (2016). Ergenlerde beden imgesi üzerine bir çalışma. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(22).
- Bennett, D. C., Guran, E. L., Ramos, M. C. ve Margolin, G. (2011). College students' electronic victimization in friendships and dating relationships: Anticipated distress and associations with risky behaviors. *Violence and Victims*, 26(4), 410-429.
- Billedo, C. J., Kerkhof, P. ve Finkenauer, C. (2015). The use of social networking sites for relationship maintenance in long-distance and geographically close romantic relationships. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 18(3), 152-157.
- Borrajo, E., Gámez-Guadix, M., Pereda, N. ve Calvete, E. (2015). The development and validation of the cyber dating abuse questionnaire among young couples. *Computers in Human Behavior*, 48, 358-365.
- Borrajo, E., Gámez Guadix, M. ve Calvete, E. (2015). Justification beliefs of violence, myths about love and cyber dating abuse. *Psicothema*, 27(4), 327-333.
- Brennan, K. A. ve Morris, K. A. (1997). Attachment styles, self-esteem, and patterns of seeking feedback from romantic partners. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 23(1), 23-31.
- Brennan, K. A. ve Bosson, J. K. (1998). Attachment-style differences in attitudes toward and reactions to feedback from romantic partners: An exploration of the relational bases of self-esteem. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 24(7), 699-714.
- Browne, A. (1993). Family violence and homelessness: The relevance of trauma histories in the lives of homeless women. *American Journal of Orthopsychiatry*, 63(3), 370.
- Burger, J. M. (2016). *Kişilik: Psikoloji biliminin insan doğasına dair söyledikleri*. İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Burke, P. J., Stets, J. E. ve Pirog-Good, M. A. (1988). Gender identity, self-esteem, and physical and sexual abuse in dating relationships. *Social Psychology Quarterly*, 51(3), 272-285.

- Burke, S. C., Wallen, M., Vail-Smith, K. ve Knox, D. (2011). Using technology to control intimate partners: An exploratory study of college undergraduates. *Computers in Human Behavior*, 27(3), 1162-1167.
- Bushman, B. J. ve Baumeister, R. F. (1998). Threatened egotism, narcissism, self-esteem, and direct and displaced aggression: Does self-love or self-hate lead to violence?. *Journal of Personality and Social Psychology*, 75(1), 219.
- Canary, D. J. ve Cupach, W. R. (1988). Relational and episodic characteristics associated with conflict tactics. *Journal of Social and Personal Relationships*, 5(3), 305-325.
- Canary, D. J. ve Stafford, L. (1993). Preservation of relational characteristics: Maintenance strategies, equity, and locus of control. NJ: Hillsdale.
- Cash, T. F., Theriault, J. ve Annis, N. M. (2004). Body image in an interpersonal context: Adult attachment, fear of intimacy and social anxiety. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 23(1), 89-103.
- Coleman, F. L. (1997). Stalking behavior and the cycle of domestic violence. *Journal of Interpersonal Violence*, 12(3), 420-432.
- Cramer, D. (2003). Acceptance and need for approval as moderators of self-esteem and satisfaction with a romantic relationship or closest friendship. *Journal of Psychology*, 137(5), 495-505.
- Çuhadaroğlu, F. (1986). *Adolesanlarda benlik saygısız (Uzmanlık Tezi)*. Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı, Ankara.
- Dainton, M. ve Aylor, B. (2001). A relational uncertainty analysis of jealousy, trust, and maintenance in long-distance versus geographically close relationships. *Communication Quarterly*, 49(2), 172-188.
- Dainton, M. ve Aylor, B. (2002). Patterns of communication channel use in the maintenance of long-distance relationships. *Communication Research Reports*, 19(2), 118-129.
- Davison, T. E. ve McCabe, M. P. (2006). Adolescent body image and psychosocial functioning. *The Journal of Social Psychology*, 146(1), 15-30.
- Dellmann-Jenkins, M., Bernard-Paolucci, T. S. ve Rushing, B. (1994). Does distance make the heart grow fonder? A comparison of college students in long-distance and geographically close dating relationships. *College Student Journal*, 28, 212-212.
- Demirtaş, H. A. ve Dönmez, A. (2006). Yakın ilişkilerde kıskançlık: Bireysel, ilişkisel ve durumsal değişkenler. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 17(3), 181-191.
- Doğan O. ve Doğan S. (1992). *Çok yönlü beden-self ilişkileri ölçeği el kitabı*. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları.
- Donnellan, M. B., Trzesniewski, K. H., Robins, R. W., Moffitt, T. E. ve Caspi, A. (2005). Low self-esteem is related to aggression, antisocial behavior, and delinquency. *Psychological Science*, 16(4), 328-335.
- Exner-Cortens, D., Eckenrode, J. ve Rothman, E. (2013). Longitudinal associations between teen dating violence victimization and adverse health outcomes. *Pediatrics*, 131(1), 71-78.
- Govaerts, K. ve Dixon, D. N. (1988). ... until careers do us part: Vocational and marital satisfaction in the dual-career commuter marriage. *International Journal for the Advancement of Counselling*, 11(4), 265-281.
- Gözüylmaz A. (2011). *Evlü ergenlerde beden imgesi ve benlik saygısızının gebelik durumuna göre incelenmesi (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi)*. Ankara Üniversitesi, Ankara.

- Guldner, G. T. ve Swensen, C. H. (1995). Time spent together and relationship quality: Long-distance relationships as a test case. *Journal of Social and Personal Relationships*, 12(2), 313-320.
- Guldner, G. T. (1996). Long-distance romantic relationships: Prevalence and separation-related symptoms in college students. *Journal of College Student Development*, 37(3), 289-296.
- Haynie, D. L., Farhat, T., Brooks-Russell, A., Wang, J., Barbieri, B. ve Iannotti, R. J. (2013). Dating violence perpetration and victimization among U.S. adolescents: Prevalence, patterns, and associations with health complaints and substance use. *Journal of Adolescent Health*, 53(2), 194-201.
- Henton, J., Cate, R., Koval, J., Lloyd, S. ve Christopher, S. (1983). Romance and violence in dating relationships. *Journal Of Family Issues*, 4(3), 467-482.
- Jackson, S. M., Cram, F. ve Seymour, F. W. (2000). Violence and sexual coercion in high school students' dating relationships. *Journal of Family Violence*, 15(1), 23-36.
- Jezl, D. R., Molidor, C. E. ve Wright, T. L. (1996). Physical, sexual and psychological abuse in high school dating relationships: Prevalence rates and self-esteem issues. *Child and Adolescent Social Work Journal*, 13(1), 69-87.
- Kağıtçıbaşı, Ç. ve Cemalcılar, Z. (2014). *Dünden bugüne insan ve insanlar: Sosyal psikolojiye giriş*. İstanbul: Evrim Yayınları.
- Kaura, S. A. ve Lohman, B. J. (2007). Dating violence victimization, relationship satisfaction, mental health problems, and acceptability of violence: A comparison of men and women. *Journal of Family Violence*, 22(6), 367-381.
- Katz, J. ve Arias, I. (1999). Psychological abuse and depressive symptoms in dating women: Do different types of abuse have differential effects?. *Journal of Family Violence*, 14(3), 281-295.
- Katz, J. E. ve Aakhus, M. (Eds.). (2002). *Perpetual contact: mobile communication, private talk, public performance*. Cambridge University Press.
- Kernberg, O. (2011). *Sapıklıklarda ve kişilik bozukluklarında saldırganlık*. M. Banu Büyükkal (Çev.). İstanbul: Metis Yayınları.
- Kinsfogel, K. M. ve Grych, J. H. (2004). Interparental conflict and adolescent dating relationships: integrating cognitive, emotional, and peer influences. *Journal of Family Psychology*, 18(3), 505.
- Korchmaros, J. D., Ybarra, M. L., Langhinrichsen-Rohling, J., Boyd, D. ve Lenhart, A. (2013). Perpetration of teen dating violence in a networked society. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 16(8), 561-567.
- Korkmaz, M. (1996). *Yetişkin örnekleme için bir benlik saygısı ölçeğinin güvenilirlik ve geçerlik çalışması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Lister, M., Dovey, J., Giddings, S., Grant, I. ve Kelly, K. (2003). *New media: A critical introduction*. London, UK: Routledge.
- Marganski, A. ve Melander, L. (2018). Intimate partner violence victimization in the cyber and real world: Examining the extent of cyber aggression experiences and its association with in-person dating violence. *Journal of interpersonal violence*, 33(7), 1071-1095.
- Marigold, D. C., Holmes, J. G. ve Ross, M. (2007). More than words: Reframing compliments from romantic partners fosters security in low self-esteem individuals. *Journal of Personality and Social Psychology*, 92(2), 232.

- Markey, C. N. ve Markey, P. M. (2006). Romantic relationships and body satisfaction among young women. *Journal of Youth and Adolescence*, 35(2), 256-264.
- Melander, L. A. (2010). College students' perceptions of intimate partner cyber harassment. *Cyberpsychology, behavior, and social networking*, 13(3), 263-268.
- Morrison, K. R., Doss, B. D. ve Perez, M. (2009). Body image and disordered eating in romantic relationships. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 28(3), 281-306.
- Mulford, C. ve Giordano, P. C. (2008). Teen dating violence: A closer look at adolescent romantic relationships. *National Institute of Justice Journal*, 261(1), 31-40.
- O'Leary, K. D., Slep, A. M. S., Avery-Leaf, S. ve Cascardi, M. (2008). Gender differences in dating aggression among multiethnic high school students. *Journal of Adolescent Health*, 42(5), 473-479.
- Olivardia, R., Pope Jr, H. G., Borowiecki III, J. J. ve Cohane, G. H. (2004). Biceps and body image: the relationship between muscularity and self-esteem, depression, and eating disorder symptoms. *Psychology of Men ve Masculinity*, 5(2), 112.
- Özteke, H. İ. (2015). Bağlanma, eş seçiminde sınırlandırıcı inançlar ve beden imgesi baş etme stratejilerinin romantik ilişkilerde mükemmeliyetçiliği yordaması (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Reeves, P. M. ve Orpinas, P. (2012). Dating norms and dating violence among ninth graders in Northeast Georgia: Reports from student surveys and focus groups. *Journal of Interpersonal Violence*, 27(9), 1677-1698.
- Reitzel-Jaffe, D. ve Wolfe, D. A. (2001). Predictors of relationship abuse among young men. *Journal of Interpersonal Violence*, 16(2), 99-115.
- Ridgway, J. L. ve Clayton, R. B. (2016). Instagram unfiltered: Exploring associations of body image satisfaction, Instagram selfie posting, and negative romantic relationship outcomes. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 19(1), 2-7.
- Roberts, T. A., Klein, J. D. ve Fisher, S. (2003). Longitudinal effect of intimate partner abuse on high-risk behavior among adolescents. *Archives of Pediatrics ve Adolescent Medicine*, 157(9), 875-881.
- Roediger, E., Behary, W. T. ve Zarbock, G. (2016). *Demek ki oluyormuş* (Çev. Azizlerli, N.). İstanbul: Psikonet.
- Rosenthal, S. L. ve Simeonsson, R. J. (1989). Emotional disturbance and the development of self-consciousness in adolescence. *Adolescence*, 24(95), 689.
- RTI (Research Triangle Institute) International. (2012). *Prevention in middle school matters: A summary of findings on teen dating violence behaviors and associated risk factors among 7th-grade students*. Research Triangle, NC: RTI International. Erişim adresi: <http://www.schoolhealthcenters.org/wp-content/uploads/2012/06/2012-RJWF-Start-Strong-Prevention-Matters.pdf>
- Salovey, P. ve Rodin, J. (1985). The heart of jealousy. *Psychology Today*, 19(9), 22-29.
- Saltzman, L. E., Fanslow, J. L., McMahon, P. M. ve Shelley, G. A. (2002). *Intimate partner violence surveillance: Uniform definitions and recommended data elements*. Erişim adresi: <https://www.cdc.gov/violenceprevention/pdf/intimatepartnerviolence.pdf>
- Santrock, J. W. (2017). *Yaşamboyu gelişim* (Çev. Ed. Yüksel, G.). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Saraç, A., Hamamcı, Z. ve Güçray, S. (2015). Üniversite öğrencilerinin romantik ilişki doyumunun yordanması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(43).

- Schneider, S. K., O'donnell, L., Stueve, A. ve Coulter, R. W. (2012). Cyberbullying, school bullying, and psychological distress: A regional census of high school students. *American Journal of Public Health, 102*(1), 171-177.
- Schnurr, M. P., Mahatmya, D. ve Basche III, R. A. (2013). The role of dominance, cyber aggression perpetration, and gender on emerging adults' perpetration of intimate partner violence. *Psychology of violence, 3*(1), 70.
- Sears, H. A., Byers, E. S., Whelan, J. J. ve Saint-Pierre, M. (2006). "If it hurts you, then it is not a joke" adolescents' ideas about girls' and boys' use and experience of abusive behavior in dating relationships. *Journal of Interpersonal Violence, 21*(9), 1191-1207.
- Sheets, V. ve Ajmere, K. (2005). Are romantic partners a source of college students' weight concern?. *Eating behaviors, 6*(1), 1-9.
- Skipper Jr, J. K. ve Nass, G. (1966). Dating behavior: A framework for analysis and an illustration. *Journal of Marriage and the Family, 28*(4), 412-420.
- Smith, P. H., White, J. W. ve Holland, L. J. (2003). A Longitudinal perspective on dating violence among adolescent and college-age women. *American Journal of Public Health, 93*(7), 1104-1109.
- Spitzberg, B. H. ve Hoobler, G. (2002). Cyberstalking and the technologies of interpersonal terrorism. *New Media ve Society, 4*(1), 71-92.
- Stafford, L. ve Reske, J. R. (1990). Idealization and communication in long-distance premarital relationships. *Family Relations, 39*(3), 274-279.
- Stonard, K. E., Bowen, E., Lawrence, T. R., & Price, S. A. (2014). The relevance of technology to the nature, prevalence and impact of adolescent dating violence and abuse: A research synthesis. *Aggression and Violent Behavior, 19*(4), 390-417.
- Sugarman, D. B. ve Hotaling, G. T. (1997). Intimate violence and social desirability: A meta-analytic review. *Journal of Interpersonal Violence, 12*(2), 275-290.
- Taylor, S. E., Peplau, L. A. ve Sears, D. O. (2010). *Sosyal psikoloji*. İstanbul: İmge Kitabevi.
- Turan, A. F. (2010). Üniversite öğrencilerinin ilişkilerle ilgili bilişsel çarpıtmalarını yordamada yalnızlık, benlik saygısı, yaş, cinsiyet ve romantik ilişki yaşama durumunun rolü (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Van Ouytsel, J., Ponnet, K. ve Walrave, M. (2018). Cyber dating abuse victimization among secondary school students from a lifestyle-routine activities theory perspective. *Journal of Interpersonal Violence, 33*(17), 2767-2776.
- Zeytinoglu, E. (2013). Evli bireylerin benlik saygısı, kıskançlık düzeyi, evlilikteki çatışmalar ve evlilik doyumu arasındaki ilişkilerin incelenmesi (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Zweig, J. M., Dank, M., Yahner, J. ve Lachman, P. (2013). The rate of cyber dating abuse among teens and how it relates to other forms of teen dating violence. *Journal of Youth and Adolescence, 42*(7), 1063-1077.
- Zweig, J. M., Lachman, P., Yahner, J. ve Dank, M. (2014). Correlates of cyber dating abuse among teens. *Journal of Youth and Adolescence, 43*(8), 1306-1321.

Extended Abstract

Introduction

Individuals with low self-esteem have low body esteem and these two are important for the quality of romantic relationships. It can be thought that trust in physical appearance reduces the control and monitoring behaviors of the partner in the relationship or shame against the body increases the fear of losing the partner. As a matter of fact, it was found that strong correlation between negative body image and weak interaction in the romantic relationship. Technology and social media have led to a new context of dating violence. This context points to an environment that is more likely to increase the use of psychological violence in order to control and pressure more easily. Therefore, it is important to be able to explain and clarify the difference of this context from violence applied through traditional communication channels. Although cyber abuse in romantic relationships is a common phenomenon in the society, national and international studies have mostly been limited to prevalence and frequency determination. Especially in domestic studies, it is seen that the researches on this subject are limited. It is therefore important to investigate the relationship between self-esteem and body image as a precursor in understanding the causes of cyber dating abuse. In the literature, it is seen that individuals with low self-esteem have high rates of exposure to psychological, physical and sexual dating types. However, the role of body image on violence and abuse in a romantic relationship is not clear. So, it is also important to determine the relationship between self-esteem, body images and cyber dating abuse in premarital relationships.

Method

In this study, relational screening and causal-comparative research were used. A total of 458 young adults who had previously had a romantic relationship or who are currently in a romantic relationship were reached. Since dating relationship was examined, married individuals were not included in the study. 280 of the sample were female (61.1%) and 178 were male (38.9%). The mean age of the sample was 22.82 for women and 22.94 for men. 176 people (38.5%) stated that they live in a different city than their partner, while 178 (38.9%) stated that they live in the same city as their partner. 26 people spent (5.9%) 'less than 1 hour', 249 people (56.1%) '1-5 hours' and 169 people (38.1%) 'more than 5 hours' for internet use. Data were collected by using Cyber Dating Abuse Scale, Rosenberg Self-Esteem Scale and Multidimensional Body-Self Relationship Scale. SPSS 18.0 was used for data analysis. Skewness-Kurtosis values and Kolmogorov-Smirnov methods were used to determine distribution normality. Non-parametric analysis methods were used since the data were not normally distributed.

Results

As the self-esteem of the individuals decreased, the levels of victimization of cyber dating abuse and perpetration cyber dating abuse increased. It was found that males were more be exposed to cyber dating abuse than women in terms of direct aggression. It is concluded that women use more monitoring and control behaviors in cyber dating abuse than men, and men are more exposed to monitoring and control behaviors in cyber dating abuse than women. It was obtained that individuals who define their romantic relationship status as 'steady' are both more applicants and more exposed to direct aggression behaviors in cyber dating abuse. In addition, individuals who define their relationship status as 'occasionally' are both more perpetrators and more exposed to monitoring and control behaviors in cyber dating abuse. Finally, it was found that individuals who spent more than 5 hours on the internet used more cyber dating abuse than individuals who spent less on the internet.

Discussion

It is possible to state that low self-esteem is negatively reflected in the individual's getting satisfaction from his/her romantic relationship and his/her communication with his/her partner and this leads to negative romantic relationship outcomes. The reason why low self-esteem leads to aggression in flirtation can be caused by negative perceptions of verbal expressions and events. Here, it may be useful to consider the jealousy factor. An individual with low self-esteem may have the fear of losing his partner and the anxiety that the partner will prefer 'better one' than himself, and therefore may feel jealous. It may be that he does not manage this sense of jealousy well so applies more cyber dating abuse. Controlling where and who the partner is with, secretly examining their messages, examining their behavior on social media and their possible referrals to someone else can be interpreted as the behavioral symptoms of a low self-esteem motivation.

The study has some limitations. First of all, in this study, data were collected through self-reporting from a single partner in a romantic relationship. In future research, data can be collected from both couples. In this study, the effects of the cultures and gender factors that the participants came from were not examined. In future research, examining the extent to which society affects cyber-dating abuse will facilitate an approach to the issue in terms of social policy.